ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 17ης Δεκεμβρίου 2020*

«Προδικαστική παραπομπή – Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων – Άρθρο 45 ΣΛΕΕ – Ιθαγένεια της Ένωσης – Οδηγία 2004/38/ΕΚ – Δικαίωμα διαμονής άνω των τριών μηνών – Άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β' – Πρόσωπα που αναζητούν εργασία – Χορήγηση σε πρόσωπο που αναζητεί εργασία εύλογης προθεσμίας προκειμένου να λάβει γνώση των προσφερόμενων θέσεων εργασίας που είναι ενδεχομένως κατάλληλες γι' αυτό και να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για να προσληφθεί – Υποχρεώσεις που επιβάλλει το κράτος μέλος υποδοχής στο πρόσωπο που αναζητεί εργασία κατά τη διάρκεια της προθεσμίας αυτής – Προϋποθέσεις του δικαιώματος διαμονής – Υποχρέωση να εξακολουθεί ο ενδιαφερόμενος να αναζητεί εργασία και να έχει πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί»

Στην υπόθεση C-710/19,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Βέλγιο) με απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 25 Σεπτεμβρίου 2019, στο πλαίσιο της δίκης

G. M. A.

κατά

État belge,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-C. Bonichot, πρόεδρο τμήματος, R. Silva de Lapuerta (εισηγήτρια), Αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, L. Bay Larsen, M. Safjan και N. Jääskinen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο G. M. A., εκπροσωπούμενος από τον A. Valcke, avocat,

– η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις L. Van den Broeck, C. Pochet και M. Jacobs, επικουρούμενες από τον F. Motulsky, avocat,

– η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. Wolff και τον J. Nymann-Lindegren,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

– η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

– η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τη Z. Lavery και τον S. Brandon, επικουρούμενους από την K. Apps, barrister,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους D. Martin και B.-R. Killmann, καθώς και από την E. Montaguti,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 45 ΣΛΕΕ, των άρθρων 15 και 31 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158, σ. 77 και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 229, σ. 35), καθώς και την ερμηνεία των άρθρων 41 και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ G. M. A. και État belge (Βελγικού Δημοσίου) σχετικά με άρνηση του τελευταίου να αναγνωρίσει στον G. M. A., ως πρόσωπο που αναζητεί εργασία, δικαίωμα διαμονής άνω των τριών μηνών στη βελγική επικράτεια.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Η αιτιολογική σκέψη 9 της οδηγίας 2004/38 έχει ως εξής:

«Οι πολίτες της Ένωσης θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να διαμένουν στο κράτος μέλος υποδοχής για χρονικό διάστημα το οποίο δεν θα υπερβαίνει τους τρεις μήνες χωρίς να υπόκεινται σε κανένα όρο ή διατύπωση πλην της απαίτησης κατοχής ισχύοντος δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου, υπό την επιφύλαξη ευνοϊκότερης μεταχείρισης η οποία ισχύει για τα πρόσωπα που αναζητούν εργασία, όπως αναγνωρίζεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου.»

4 Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής:

«Οι πολίτες της Ένωσης έχουν δικαίωμα διαμονής στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους για χρονικό διάστημα έως τρεις μήνες χωρίς κανένα όρο ή διατύπωση πέραν της απαίτησης κατοχής ισχύοντος δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου.»

5 Το άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 3, της εν λόγω οδηγίας προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Όλοι οι πολίτες της Ένωσης έχουν δικαίωμα διαμονής στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών, εφόσον:

α) είναι μισθωτοί ή μη μισθωτοί στο κράτος μέλος υποδοχής, ή

β) διαθέτουν επαρκείς πόρους για τον εαυτό τους και τα μέλη των οικογενειών τους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν κατά τη διάρκεια της περιόδου παραμονής τους το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής, καθώς και πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθενείας στο κράτος μέλος υποδοχής, ή

γ) – έχουν εγγραφεί σε ιδιωτικό ή δημόσιο ίδρυμα, εγκεκριμένο ή χρηματοδοτούμενο από το κράτος μέλος υποδοχής βάσει της νομοθεσίας ή της διοικητικής πρακτικής του, για να παρακολουθήσουν κατά κύριο λόγο σπουδές, συμπεριλαμβανομένων μαθημάτων επαγγελματικής κατάρτισης, και

– διαθέτουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθενείας στο κράτος μέλος υποδοχής και βεβαιώνουν την αρμόδια εθνική αρχή, με δήλωση ή με ισοδύναμο μέσο της επιλογής τους, ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους για τον εαυτό τους και τα μέλη της οικογένειάς τους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής κατά τη διάρκεια της παραμονής τους, ή

δ) είναι μέλη της οικογένειας τα οποία συνοδεύουν ή πηγαίνουν να συναντήσουν πολίτη της Ένωσης που πληροί τους όρους που αναφέρονται στα στοιχεία α), β) ή γ).

[…]

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 στοιχείο α) η ιδιότητα του μισθωτού ή του μη μισθωτού διατηρείται για τον πολίτη της Ένωσης που δεν είναι πλέον μισθωτός ή μη μισθωτός στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) αν ο ενδιαφερόμενος είναι προσωρινά ανίκανος προς εργασία εξαιτίας ασθενείας ή ατυχήματος·

β) αν ο ενδιαφερόμενος έχει καταγραφεί δεόντως ως ακουσίως άνεργος, έχοντας ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα άνω του ενός έτους, και έχει καταγραφεί ως πρόσωπο το οποίο αναζητεί εργασία στην αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης·

γ) αν ο ενδιαφερόμενος έχει καταγραφεί δεόντως ως ακουσίως άνεργος μετά τη λήξη ισχύος της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου με διάρκεια μικρότερη του ενός έτους ή αφού κατέστη ακουσίως άνεργος κατά τη διάρκεια των πρώτων δώδεκα μηνών και έχει καταγραφεί στην αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης ως πρόσωπο το οποίο αναζητεί εργασία. Στην περίπτωση αυτή, η ιδιότητα του εργαζομένου διατηρείται επί χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να είναι μικρότερο του εξαμήνου·

δ) αν ο ενδιαφερόμενος παρακολουθεί μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης. Εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος είναι ακουσίως άνεργος, η διατήρηση της ιδιότητας του εργαζομένου προϋποθέτει την ύπαρξη σχέσης μεταξύ της προηγούμενης επαγγελματικής δραστηριότητας και της κατάρτισης.»

6 Το άρθρο 8 της ίδιας οδηγίας επιβάλλει σειρά διοικητικών διατυπώσεων στις κατηγορίες προσώπων περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 7 αυτής.

7 Το άρθρο 14, παράγραφοι 1, 2 και 4, της οδηγίας 2004/38 ορίζει τα εξής:

«1. Οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη της οικογένειάς τους έχουν το δικαίωμα διαμονής που προβλέπεται στο άρθρο 6, ενόσω δεν αποτελούν υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής.

2. Οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη της οικογένειάς τους έχουν το δικαίωμα διαμονής που προβλέπεται στα άρθρα 7, 12 και 13, ενόσω πληρούν τους όρους των άρθρων αυτών.

[…]

4. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2 και με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου VI, δεν λαμβάνεται επ' ουδενί μέτρο απέλασης κατά πολιτών της Ένωσης ή μελών της οικογένειάς τους, εφόσον:

[…]

β) οι πολίτες της Ένωσης εισήλθαν στην επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής προκειμένου να αναζητήσουν εργασία. Σε αυτή την περίπτωση, οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους, δεν μπορούν να απελαθούν ενόσω οι πολίτες της Ένωσης δύνανται να παρέχουν αποδείξεις ότι εξακολουθούν να αναζητούν εργασία και ότι έχουν πραγματικές πιθανότητες να προσληφθούν.»

Το βελγικό δίκαιο

8 Το άρθρο 39/2, παράγραφος 2, του loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980 περί προσβάσεως στην εθνική επικράτεια, περί διαμονής, περί εγκαταστάσεως και απομακρύνσεως των αλλοδαπών, *Moniteur belge* της 31ης Δεκεμβρίου 1980, σ. 14584), ως είχε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης (στο εξής: νόμος της 15ης Δεκεμβρίου 1980), έχει ως ακολούθως:

«Το Conseil [du contentieux des étrangers (συμβούλιο επιλύσεως ενδίκων διαφορών αλλοδαπών, Βέλγιο)] εκδίδει αποφάσεις επί των λοιπών προσφυγών ακυρώσεως λόγω παραβάσεως είτε ουσιώδους τύπου είτε τύπου προβλεπόμενου επί ποινή ακυρότητας, καθώς και λόγω υπερβάσεως ή καταχρήσεως εξουσίας.»

9 Κατά το άρθρο 40, παράγραφος 4, του νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980:

«Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει δικαίωμα διαμονής στο Βασίλειο του Βελγίου για χρονικό διάστημα άνω των τριών μηνών αν πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 41, [πρώτο εδάφιο,] και:

1° απασχολείται ως μισθωτός ή μη μισθωτός στο Βασίλειο του Βελγίου ή εισέρχεται στο Βασίλειο προκειμένου να αναζητήσει εργασία, όσο δύναται να αποδείξει ότι εξακολουθεί να αναζητεί εργασία και ότι έχει πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί·

[…]»

10 Κατά το άρθρο 50 του arrêté royal sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (βασιλικού διατάγματος περί προσβάσεως στην εθνική επικράτεια, περί διαμονής, περί εγκαταστάσεως και περί απομακρύνσεως των αλλοδαπών), της 8ης Οκτωβρίου 1981 (*Moniteur belge* της 27ης Οκτωβρίου 1981, σ. 13740):

«§ 1. Ο πολίτης της Ένωσης που προτίθεται να διαμείνει στην επικράτεια του Βασιλείου του Βελγίου για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών και αποδεικνύει την ιθαγένειά του σύμφωνα με το άρθρο 41, πρώτο εδάφιο, του νόμου [της 15ης Δεκεμβρίου 1980] υποβάλλει στις δημοτικές αρχές του τόπου κατοικίας του αίτηση για τη χορήγηση βεβαιώσεως εγγραφής με έντυπο βάσει του υποδείγματος που περιέχεται στο παράρτημα 19.

[…]

§ 2. Με την αίτηση ή το αργότερο εντός τριών μηνών από την υποβολή της, ο πολίτης της Ένωσης οφείλει […] να προσκομίσει τα ακόλουθα έγγραφα:

[…]

3° πρόσωπο που αναζητεί εργασία:

a) εγγραφή στην αρμόδια υπηρεσία ευρέσεως εργασίας ή αντίγραφο αιτήσεων υποψηφιότητας για θέσεις εργασίας· και

b) την απόδειξη ότι έχει πραγματική πιθανότητα να προσληφθεί, λαμβανομένης υπόψη της προσωπικής καταστάσεως του ενδιαφερόμενου, ιδίως των διπλωμάτων που διαθέτει, της επαγγελματικής εκπαιδεύσεως που ενδεχομένως έχει παρακολουθήσει ή προβλέπεται να παρακολουθήσει και της διάρκειας της περιόδου ανεργίας·

[…]».

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

11 Στις 27 Οκτωβρίου 2015, ο G. M. A., Έλληνας υπήκοος, υπέβαλε αίτηση για τη χορήγηση βεβαιώσεως εγγραφής στα μητρώα των αρμόδιων αρχών στο Βέλγιο προκειμένου να αποκτήσει δικαίωμα διαμονής άνω των τριών μηνών στο εν λόγω κράτος μέλος ως πρόσωπο που αναζητεί εργασία, σύμφωνα με το άρθρο 50, παράγραφος 1, του βασιλικού διατάγματος σχετικά με την είσοδο των αλλοδαπών στην ημεδαπή, τη διαμονή, την εγκατάσταση και την απομάκρυνσή τους. Η ημερομηνία εισόδου του G. M. A. στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους δεν προκύπτει από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.

12 Στις 18 Μαρτίου 2016, η αίτηση αυτή απορρίφθηκε με απόφαση της Office des étrangers de Belgique (Υπηρεσία Αλλοδαπών του Βελγίου, στο εξής: Υπηρεσία Αλλοδαπών), με την αιτιολογία ότι ο G. M. A. δεν πληρούσε τις απαιτούμενες από τη βελγική νομοθεσία προϋποθέσεις για τη χορήγηση δικαιώματος διαμονής άνω των τριών μηνών (στο εξής: απόφαση της Υπηρεσίας Αλλοδαπών). Ειδικότερα, κατά την Υπηρεσία Αλλοδαπών, από τα έγγραφα που προσκόμισε ο G. M. A. δεν προέκυπτε ότι αυτός είχε πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί στη βελγική επικράτεια. Κατά συνέπεια, οι αρχές επέβαλαν στον G. M. A. να εγκαταλείψει τη χώρα εντός 30 ημερών από την εν λόγω απόφαση.

13 Με απόφαση της 28ης Ιουνίου 2018, το Conseil du contentieux des étrangers (συμβούλιο επιλύσεως ενδίκων διαφορών αλλοδαπών, Βέλγιο, στο εξής: CCE), ήτοι το αρμόδιο δικαστήριο για τον έλεγχο σε πρώτο βαθμό της νομιμότητας των αποφάσεων της Υπηρεσίας Αλλοδαπών, απέρριψε την προσφυγή του G. M. A. κατά της αποφάσεως της Υπηρεσίας Αλλοδαπών.

14 Στη συνέχεια, ο G. M. A. άσκησε αναίρεση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Conseil d'État (Συμβουλίου Επικρατείας, Βέλγιο), προβάλλοντας, πρώτον, ότι από το άρθρο 45 ΣΛΕΕ, εξεταζόμενο με γνώμονα την απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 1991, Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80), απορρέει ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να χορηγούν «εύλογη προθεσμία» στα προερχόμενα από άλλο κράτος μέλος πρόσωπα που αναζητούν εργασία, προκειμένου να τους παρέχεται η δυνατότητα να λαμβάνουν γνώση των προσφερομένων θέσεων εργασίας που είναι κατάλληλες γι' αυτά και να προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες με σκοπό την πρόσληψη τους. Η εν λόγω προθεσμία δεν μπορεί να είναι σε καμία περίπτωση μικρότερη των έξι μηνών, όπως προκύπτει κατ' αναλογίαν από το άρθρο 7, παράγραφος 3, σε συνδυασμό με τα άρθρα 11 και 16 της οδηγίας 2004/38.

15 Εξάλλου, κατά τον G. M. A., καθ' όλη τη διάρκεια της εν λόγω προθεσμίας, ο αναζητών εργασία δεν υποχρεούται να αποδείξει ότι έχει πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί.

16 Δεύτερον, ο G. M. A. υποστήριξε ότι, μετά την έκδοση της αποφάσεως της Υπηρεσίας Αλλοδαπών, ήτοι στις 6 Απριλίου 2016, προσλήφθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως δόκιμος υπάλληλος. Το γεγονός αυτό αποδεικνύει ότι είχε πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί και ότι, κατά συνέπεια, μπορούσε να του χορηγηθεί δικαίωμα διαμονής άνω των τριών μηνών.

17 Μη λαμβάνοντας υπόψη, όμως, την πρόσληψη του G. M. A., το CCE παρέβη τα άρθρα 15 και 31 της οδηγίας 2004/38, καθώς και τα άρθρα 41 και 47 του Χάρτη. Ειδικότερα, από τις εν λόγω διατάξεις προκύπτει ότι τα δικαστήρια που είναι αρμόδια για τον έλεγχο της νομιμότητας διοικητικής αποφάσεως αφορώσας το δικαίωμα διαμονής πολίτη της Ένωσης οφείλουν να εξετάζουν ενδελεχώς όλες τις κρίσιμες περιστάσεις και να λαμβάνουν υπόψη όλα τα πραγματικά στοιχεία που έχουν τεθεί υπόψη τους, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά είναι μεταγενέστερα της αποφάσεως αυτής.

18 Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω παρατηρήσεων, ο G. M. A. υποστήριξε ότι το CCE όφειλε να μην εφαρμόσει τον εθνικό δικονομικό κανόνα που μετέφερε εσφαλμένως στο βελγικό δίκαιο τα άρθρα 15 και 31 της οδηγίας 2004/38, ήτοι το άρθρο 39/2, παράγραφος 2, του νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980, βάσει του οποίου το CCE δεν έλαβε υπόψη την πρόσληψή του ως δόκιμου υπαλλήλου μετά την έκδοση της αποφάσεως της Υπηρεσίας Αλλοδαπών.

19 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης εξαρτάται από την ερμηνεία, από το Δικαστήριο, του άρθρου 45 ΣΛΕΕ, των άρθρων 15 και 31 της οδηγίας 2004/38, καθώς και των άρθρων 41 και 47 του Χάρτη. Ειδικότερα, αν οι εν λόγω διατάξεις ερμηνευθούν όπως προτείνει ο G. M. A., θα πρέπει να του χορηγηθεί δικαίωμα διαμονής άνω των τριών μηνών στη βελγική επικράτεια.

20 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Conseil d'État (Συμβούλιο Επικρατείας) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει το άρθρο 45 [ΣΛΕΕ] να ερμηνευθεί και να εφαρμοσθεί υπό την έννοια ότι το κράτος μέλος υποδοχής υποχρεούται, πρώτον, να χορηγεί εύλογη προθεσμία σε πρόσωπο το οποίο αναζητεί εργασία, προκειμένου να παρέχεται στο εν λόγω πρόσωπο η δυνατότητα να λαμβάνει γνώση των προσφερόμενων θέσεων εργασίας που είναι κατάλληλες για αυτό και να προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες με σκοπό την πρόσληψή του, δεύτερον, να δέχεται ότι η προθεσμία για αναζήτηση εργασίας δεν δύναται σε καμία περίπτωση να είναι μικρότερη των έξι μηνών και, τρίτον, να επιτρέπει την παρουσία, εντός του εδάφους του, προσώπου το οποίο αναζητεί εργασία, καθ' όλη τη διάρκεια της προθεσμίας αυτής, χωρίς να απαιτεί από το εν λόγω πρόσωπο να αποδείξει ότι έχει πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί;

2) Πρέπει τα άρθρα 15 και 31 της οδηγίας [2004/38] και τα άρθρα 41 και 47 του [Χάρτη], καθώς και οι αρχές της υπεροχής του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της πρακτικής αποτελεσματικότητας των οδηγιών, να ερμηνευθούν και να εφαρμοσθούν υπό την έννοια ότι τα εθνικά δικαστήρια του κράτους μέλους υποδοχής υποχρεούνται, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως κατά αποφάσεως περί μη αναγνωρίσεως σε πολίτη της Ένωσης δικαιώματος διαμονής διάρκειας άνω των τριών μηνών, να λαμβάνουν υπόψη νέα στοιχεία τα οποία ανέκυψαν μετά την απόφαση που έλαβαν οι εθνικές αρχές, εφόσον τα στοιχεία αυτά είναι ικανά να επιφέρουν μεταβολή της καταστάσεως του ενδιαφερόμενου, βάσει της οποίας δεν θα είναι πλέον δυνατός ο περιορισμός των δικαιωμάτων διαμονής του στο κράτος μέλος υποδοχής;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

21 Εισαγωγικώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το άρθρο 267 ΣΛΕΕ διαδικασίας συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου, εναπόκειται στο Δικαστήριο να δώσει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμη απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα επίλυσης της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο μπορεί να αναδιατυπώσει, εφόσον είναι αναγκαίο, τα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί. Το γεγονός ότι, από τυπικής απόψεως, ένα εθνικό δικαστήριο διατύπωσε προδικαστικό ερώτημα παραπέμποντας σε ορισμένες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να του παράσχει όλα τα ερμηνευτικά στοιχεία που μπορούν να είναι χρήσιμα για να αποφανθεί επί της υποθέσεως της οποίας έχει επιληφθεί, ασχέτως του αν στα ερωτήματά του γίνεται μνεία των στοιχείων αυτών [απόφαση της 23ης Απριλίου 2020, Land Niedersachsen (Συναφής προϋπηρεσία), C-710/18, EU:C:2020:299, σκέψη 18].

22 Εν προκειμένω, ενώ, με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί την ερμηνεία μόνον του άρθρου 45 ΣΛΕΕ, επισημαίνεται ότι το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β′, της οδηγίας 2004/38 αφορά ειδικά τους αναζητούντες εργασία. Πράγματι, κατά τη διάταξη αυτή, σε βάρος των πολιτών της Ένωσης δεν μπορούν να λαμβάνονται μέτρα απομακρύνσεως εφόσον, αφενός, αυτοί έχουν εισέλθει στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής προκειμένου να αναζητήσουν εκεί εργασία και, αφετέρου, μπορούν να αποδείξουν ότι εξακολουθούν να αναζητούν εκεί εργασία και ότι έχουν πραγματικές πιθανότητες να προσληφθούν.

23 Κατά συνέπεια, πρέπει να θεωρηθεί ότι, με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί, κατ’ ουσίαν, αν το άρθρο 45 ΣΛΕΕ και το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β′, της οδηγίας 2004/38 έχουν την έννοια ότι το κράτος μέλος υποδοχής υποχρεούται να χορηγεί εύλογη προθεσμία σε αναζητούντα εργασία προκειμένου να του παράσχει τη δυνατότητα να λάβει γνώση των προσφερομένων θέσεων εργασίας που είναι κατάλληλες για αυτόν και να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες προκειμένου να προσληφθεί, ότι η προθεσμία αυτή δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι μικρότερη των έξι μηνών και ότι, κατά το διάστημα αυτό, το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να επιβάλει στον ενδιαφερόμενο την υποχρέωση να αποδείξει ότι αναζητεί εργασία και ότι έχει πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί.

24 Όσον αφορά, πρώτον, το ζήτημα αν το κράτος μέλος υποδοχής υποχρεούται να χορηγεί «εύλογη προθεσμία» στα πρόσωπα που αναζητούν εργασία ώστε να τους παρέχεται η δυνατότητα να λάβουν γνώση των προσφερομένων θέσεων εργασίας που είναι κατάλληλες για αυτά και να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες προκειμένου να προσληφθούν, επισημαίνεται ότι η έννοια του «εργαζομένου», στο άρθρο 45 ΣΛΕΕ, έχει αυτοτελές περιεχόμενο στο δίκαιο της Ένωσης και δεν πρέπει να ερμηνεύεται στενά (απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 2013, N., C-46/12, EU:C:2013:97, σκέψη 39). Ειδικότερα, το πρόσωπο που αναζητεί πράγματι εργασία πρέπει επίσης να χαρακτηρίζεται ως εργαζόμενος (πρβλ. απόφαση της 19ης Ιουνίου 2014, Saint Prix, C-507/12, EU:C:2014:2007, σκέψη 35).

25 Επισημαίνεται ακόμη ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις αρχές της Ένωσης και, επομένως, οι διατάξεις που καθιερώνουν την ελευθερία αυτή πρέπει να ερμηνεύονται ευρέως. Ειδικότερα, μια στενή ερμηνεία του άρθρου 45, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ θα έθιγε τις πιθανότητες του αναζητούντος εργασία υπηκόου κράτους μέλους να βρει όντως εργασία σε κάποιο από τα άλλα κράτη μέλη και θα αποστερούσε, συνακόλουθα, τη διάταξη αυτή από την πρακτική της αποτελεσματικότητα (πρβλ. απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 1991, Antonissen, C-292/89, EU:C:1991:80, σκέψεις 11 και 12).

26 Επομένως, η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται το δικαίωμα των υπηκόων των κρατών μελών να κυκλοφορούν ελεύθερα στο έδαφος των άλλων κρατών μελών και να διαμένουν σε αυτά με σκοπό την αναζήτηση εργασίας (πρβλ. απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 1991, Antonissen, C-292/89, EU:C:1991:80, σκέψη 13), η ύπαρξη δε του δικαιώματος αυτού κωδικοποιήθηκε από τον νομοθέτη της Ένωσης στο άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2004/38. Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι η πρακτική αποτελεσματικότητα του άρθρου 45 ΣΛΕΕ διασφαλίζεται εφόσον η νομοθεσία της Ένωσης, ή ελλείψει αυτής, η νομοθεσία κράτους μέλους, χορηγεί στους ενδιαφερόμενους εύλογη προθεσμία που να τους παρέχει τη δυνατότητα να λάβουν γνώση, στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής, των προσφερομένων θέσεων εργασίας που αντιστοιχούν στα επαγγελματικά τους προσόντα και να προβούν, ενδεχομένως, στις αναγκαίες ενέργειες προκειμένου να προσληφθούν (πρβλ. απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 1991, Antonissen, C-292/89, EU:C:1991:80, σκέψη 16).

27 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το κράτος μέλος υποδοχής υποχρεούται να χορηγεί στα πρόσωπα που αναζητούν εργασία εύλογη προθεσμία που να τους παρέχει τη δυνατότητα να λάβουν γνώση, στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους, των προσφερομένων θέσεων εργασίας που αντιστοιχούν στα επαγγελματικά τους προσόντα και να προβούν, ενδεχομένως, στις αναγκαίες ενέργειες προκειμένου να προσληφθούν.

28 Όσον αφορά, δεύτερον, τη διάρκεια της προθεσμίας αυτής, υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι από το άρθρο 6 της οδηγίας 2004/38 προκύπτει ότι όλοι οι πολίτες της Ένωσης έχουν το δικαίωμα να διαμένουν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους για διάστημα έως τριών μηνών χωρίς άλλες προϋποθέσεις ή διατυπώσεις πέραν της απαίτησης κατοχής ισχύοντος δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου.

29 Το δε άρθρο 7 της οδηγίας αυτής ορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να χορηγηθεί σε πολίτη της Ένωσης δικαίωμα διαμονής άνω των τριών μηνών.

30 Υπενθυμίζεται επίσης ότι το άρθρο 14, παράγραφοι 1 και 2, της εν λόγω οδηγίας προβλέπει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι πολίτες της Ένωσης μπορούν να διατηρήσουν το δικαίωμα διαμονής που προβλέπεται, ενδεχομένως, στο άρθρο 6 ή στο άρθρο 7 αυτής.

31 Ειδικότερα, κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/38, το δικαίωμα διαμονής περί του οποίου γίνεται λόγος στο άρθρο 6 της οδηγίας αυτής διατηρείται υπό τον όρο ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν είναι υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής. Το άρθρο 14, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας προβλέπει, ιδίως, ότι οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη της οικογένειάς τους έχουν δικαίωμα διαμονής άνω των τριών μηνών εφόσον πληρούν τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 7 της εν λόγω οδηγίας.

32 Όπως όμως προκύπτει από τη σκέψη 22 της παρούσας αποφάσεως, η διάταξη της παραγράφου 4, στοιχείο β', του άρθρου 14, η οποία εισάγει παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 14, είναι αυτή που αφορά ειδικά τα πρόσωπα που αναζητούν εργασία.

33 Επομένως, το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2004/38 καθορίζει ειδικά τις προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η διατήρηση του δικαιώματος των πολιτών της Ένωσης που εγκαταλείπουν το κράτος μέλος καταγωγής τους προς αναζήτηση εργασίας εντός του κράτους μέλους υποδοχής. Εντούτοις, η διάταξη αυτή, την οποία θέσπισε ο νομοθέτης της Ένωσης προκειμένου να κωδικοποιήσει τα συμπεράσματα που απορρέουν από την απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 1991, Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80), σχετικά με το δικαίωμα διαμονής των προσώπων που αναζητούν εργασία το οποίο στηρίζεται στο άρθρο 45 ΣΛΕΕ, διέπει επίσης απευθείας το δικαίωμα διαμονής των πολιτών της Ένωσης που έχουν την ιδιότητα του αναζητούντος εργασία, όπως προκύπτει ιδίως από τη σκέψη 52 της αποφάσεως της 15ης Σεπτεμβρίου 2015, Alimanovic (C-67/14, EU:C:2015:597).

34 Επομένως, όταν ένας πολίτης της Ένωσης εισέρχεται στο έδαφος κράτους μέλους υποδοχής προκειμένου να αναζητήσει εκεί εργασία, το δικαίωμα διαμονής του διέπεται από το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β′, της οδηγίας 2004/38 από την ημερομηνία εγγραφής του στις αρμόδιες αρχές ως προσώπου που αναζητεί εργασία.

35 Εντούτοις, επισημαίνεται ότι από το γράμμα του άρθρου 6 της οδηγίας 2004/38 προκύπτει ότι η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή αδιακρίτως σε όλους τους πολίτες της Ένωσης, ανεξαρτήτως του σκοπού με τον οποίο οι εν λόγω πολίτες εισέρχονται στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής. Επομένως, ακόμη και αν ένας πολίτης της Ένωσης εισέρχεται στο έδαφος κράτους μέλους υποδοχής με την πρόθεση να αναζητήσει εκεί εργασία, το δικαίωμα διαμονής του διέπεται επίσης, κατά τη διάρκεια των τριών πρώτων μηνών, από το άρθρο 6 της οδηγίας 2004/38.

36 Υπό τις συνθήκες αυτές, αφενός, κατά τη διάρκεια του ως άνω τριμήνου που προβλέπεται στη διάταξη αυτή δεν μπορεί να επιβάλλεται στον εν λόγω πολίτη καμία άλλη προϋπόθεση πέραν της απαιτήσεως κατοχής ισχύοντος εγγράφου ταυτοποίησης.

37 Αφετέρου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εύλογη προθεσμία περί της οποίας γίνεται λόγος στη σκέψη 27 της παρούσας αποφάσεως αρχίζει να τρέχει από τη στιγμή που ο ενδιαφερόμενος πολίτης της Ένωσης αποφάσισε να ζητήσει την εγγραφή του ως προσώπου που αναζητεί εργασία εντός του μέλους υποδοχής.

38 Όσον αφορά, δεύτερον, τη δυνατότητα προσδιορισμού του ελάχιστου ορίου της εν λόγω εύλογης προθεσμίας, επισημαίνεται ότι το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β′, της οδηγίας 2004/38 δεν περιλαμβάνει καμία σχετική ένδειξη.

39 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να υπομνησθεί, καταρχάς, ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 26 της παρούσας αποφάσεως, μια τέτοια προθεσμία πρέπει να εξασφαλίζει την πρακτική αποτελεσματικότητα του άρθρου 45 ΣΛΕΕ.

40 Στη συνέχεια, στη σκέψη 21 της αποφάσεως της 26ης Φεβρουαρίου 1991, Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80), το Δικαστήριο, χωρίς να προσδιορίσει ένα ελάχιστο όριο της εν λόγω εύλογης προθεσμίας, έκρινε ότι μια προθεσμία έξι μηνών από την είσοδο στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής, όπως η επίμαχη στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση αυτή, δεν φαινόταν ικανή να θίξει την ως άνω πρακτική αποτελεσματικότητα.

41 Τέλος, στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι σκοποί της οδηγίας 2004/38, η οποία σκοπεί να διευκολύνει την άσκηση του θεμελιώδους και ατομικού δικαιώματος κυκλοφορίας και διαμονής που παρέχεται απευθείας στους πολίτες από το άρθρο 21, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και να ενισχύσει το δικαίωμα αυτό (πρβλ. απόφαση της 11ης Απριλίου 2019, Tarola, C-483/17, EU:C:2019:309, σκέψη 23).

42 Λαμβανομένων υπόψη των παρατηρήσεων αυτών, πρέπει να γίνει δεκτό ότι προθεσμία έξι μηνών από την ημερομηνία της εγγραφής στις οικείες υπηρεσίες, δεν φαίνεται καταρχήν ανεπαρκής και δεν θίγει την πρακτική αποτελεσματικότητα του άρθρου 45 ΣΛΕΕ.

43 Τρίτον, όσον αφορά τις υποχρεώσεις τις οποίες μπορεί να επιβάλει το κράτος μέλος υποδοχής στον αναζητούντα εργασία κατά τη διάρκεια της εν λόγω εύλογης προθεσμίας, όπως συνάγεται από τη σκέψη 22 της παρούσας αποφάσεως, από το γράμμα του άρθρου 14, παράγραφος 4, στοιχείο β′, της οδηγίας 2004/38 προκύπτει ότι δεν μπορεί να λαμβάνεται μέτρο απομακρύνσεως σε βάρος του αναζητούντος εργασία αν αυτός αποδεικνύει ότι εξακολουθεί να αναζητεί εργασία και ότι έχει πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί. Η διάταξη αυτή επαναλαμβάνει, κατ' ουσίαν, την αρχή που απορρέει από τη σκέψη 21 της αποφάσεως της 26ης Φεβρουαρίου 1991, Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80), κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος δεν μπορεί να εξαναγκασθεί να εγκαταλείψει το έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής αν, μετά την παρέλευση εύλογης προθεσμίας, αποδεικνύει ότι «εξακολουθεί να αναζητεί εργασία και ότι έχει όντως πιθανότητες να προσληφθεί».

44 Δεδομένου ότι, προκειμένου να αποφύγει το ενδεχόμενο να υποχρεωθεί να εγκαταλείψει το έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής, ο αναζητών εργασία πρέπει επομένως να «εξακολουθεί» να αναζητεί εργασία μετά τη λήξη της ως άνω εύλογης προθεσμίας, πρέπει να συναχθεί ότι το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να απαιτεί από το πρόσωπο αυτό να αναζητεί εργασία κατά τη διάρκεια της εν λόγω προθεσμίας. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της ως άνω προθεσμίας, το κράτος μέλος δεν μπορεί να απαιτεί από τον ενδιαφερόμενο να αποδείξει την ύπαρξη πραγματικών πιθανοτήτων να προσληφθεί.

45 Η ερμηνεία αυτή επιρρωνύεται από το γεγονός ότι, δεδομένου ότι σκοπός μιας τέτοιας εύλογης προθεσμίας είναι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 27 της παρούσας αποφάσεως, να παρασχεθεί στον αναζητούντα εργασία η δυνατότητα να λάβει γνώση των προσφερομένων θέσεων εργασίας που αντιστοιχούν στα επαγγελματικά του προσόντα και να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες προκειμένου να προσληφθεί, μόνο μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής μπορούν να είναι οι αρμόδιες εθνικές αρχές σε θέση να εκτιμήσουν αν ο ενδιαφερόμενος εξακολουθεί να αναζητεί εργασία και αν έχει πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί.

46 Ως εκ τούτου, μόνο μετά την παρέλευση της εύλογης αυτής προθεσμίας υποχρεούται το πρόσωπο που αναζητεί εργασία να αποδείξει όχι μόνον ότι εξακολουθεί να αναζητεί εργασία, αλλά και ότι έχει πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί.

47 Εναπόκειται στις αρχές και στα δικαστήρια του κράτους μέλους υποδοχής να εκτιμήσουν τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζει προς τούτο ο αναζητών εργασία. Συναφώς, οι εν λόγω αρχές και τα δικαστήρια θα πρέπει να προβούν σε συνολική ανάλυση κάθε κρίσιμου στοιχείου όπως, για παράδειγμα, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 75 και 76 των προτάσεών του, το γεγονός ότι ο ως άνω αιτών εργασία έχει εγγραφεί στα μητρώα εθνικού οργανισμού ευρέσεως εργασίας, ότι εκδηλώνει ανελλιπώς το ενδιαφέρον του προς δυνητικούς εργοδότες υποβάλλοντας γραπτώς την υποψηφιότητά του ή ακόμη ότι μετέχει σε προσωπικές συνεντεύξεις με σκοπό την πρόσληψή του. Στο πλαίσιο της εν λόγω εκτιμήσεως, οι ως άνω αρχές και τα δικαστήρια πρέπει να λάβουν υπόψη την κατάσταση της εθνικής αγοράς εργασίας στον τομέα που αντιστοιχεί στα προσόντα του αναζητούντος εργασία. Αντιθέτως, το γεγονός ότι ο τελευταίος απέρριψε προσφερόμενες θέσεις εργασίας που δεν αντιστοιχούν στα επαγγελματικά του προσόντα δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη για να θεωρηθεί ότι ο ίδιος δεν πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β′, της οδηγίας 2004/38.

48 Εν προκειμένω, από τις παρατηρήσεις που εκτίθενται ανωτέρω απορρέει ότι, τον χρόνο κατά τον οποίο υπέβαλε την αίτησή του εγγραφής ως αναζητούντος εργασία, ήτοι στις 27 Οκτωβρίου 2015, ο G. M. A. έπρεπε να διαθέτει, τουλάχιστον, μια εύλογη προθεσμία κατά τη διάρκεια της οποίας οι βελγικές αρχές μπορούσαν να απαιτήσουν από τον ίδιο μόνον να αποδείξει ότι αναζητούσε εργασία.

49 Από τις πληροφορίες τις οποίες διαθέτει το Δικαστήριο προκύπτει όμως ότι η απόφαση της Υπηρεσίας Αλλοδαπών που αρνείται στον G. M. A. το δικαίωμα διαμονής άνω των τριών μηνών στη βελγική επικράτεια ελήφθη με την αιτιολογία ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε ο τελευταίος προς στήριξη της αιτήσεώς του δεν δικαιολογούσαν ότι είχε πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί.

50 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 45 ΣΛΕΕ και το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β′, της οδηγίας 2004/38 αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση που επιβάλλει μια τέτοια προϋπόθεση σε αναζητούντα εργασία ο οποίος έχει περιέλθει σε κατάσταση όπως αυτή του G. M. A.

51 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η ακόλουθη απάντηση:

– Το άρθρο 45 ΣΛΕΕ και το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β′, της οδηγίας 2004/38 έχουν την έννοια ότι ένα κράτος μέλος υποδοχής υποχρεούται να χορηγεί εύλογη προθεσμία σε πολίτη της Ένωσης, η οποία αρχίζει να τρέχει από τον χρόνο κατά τον οποίο ο πολίτης αυτός της Ένωσης

εγγράφηκε στην αρμόδια υπηρεσία ως πρόσωπο που αναζητεί εργασία, προκειμένου να του παρασχεθεί η δυνατότητα να λάβει γνώση των προσφερομένων θέσεων εργασίας που είναι κατάλληλες για αυτόν και να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες προκειμένου να προσληφθεί.

– Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας αυτής, το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να απαιτεί από τον ενδιαφερόμενο να αποδείξει ότι αναζητεί εργασία. Μόνο μετά την παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας μπορεί το κράτος μέλος αυτό να απαιτεί από τον αναζητούντα εργασία να αποδείξει όχι μόνον ότι εξακολουθεί να αναζητεί εργασία, αλλά και ότι έχει πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

52 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί, κατ' ουσίαν, αν τα άρθρα 15 και 31 της οδηγίας 2004/38, τα άρθρα 41 και 47 του Χάρτη, καθώς και οι αρχές της υπεροχής και της πρακτικής αποτελεσματικότητας έχουν την έννοια ότι τα δικαστήρια του κράτους μέλους υποδοχής, στο πλαίσιο της εξετάσεως προσφυγής κατά αποφάσεως που απορρίπτει αίτηση για τη χορήγηση δικαιώματος διαμονής άνω των τριών μηνών σε αναζητούντα εργασία, υποχρεούνται να ασκούν έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας και να λαμβάνουν υπόψη στοιχεία που προέκυψαν μετά την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως, όταν τα στοιχεία αυτά μεταβάλλουν την κατάσταση του ως άνω αναζητούντος εργασία και μπορούν να δικαιολογήσουν τη χορήγηση του εν λόγω του δικαιώματος διαμονής.

53 Από την απάντηση στο πρώτο ερώτημα προκύπτει ότι, κατά τη διάρκεια της εύλογης προθεσμίας περί της οποίας γίνεται λόγος στη σκέψη 51 της παρούσας αποφάσεως, οι αρχές του κράτους μέλους υποδοχής δεν μπορούν να επιβάλλουν στον ενδιαφερόμενο αναζητούντα εργασία να αποδείξει ότι έχει πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί. Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι, εν προκειμένω, η απόφαση της Υπηρεσίας Αλλοδαπών επέβαλε στον G. M. A. υποχρεώσεις αντίθετες προς το άρθρο 45 ΣΛΕΕ και το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2004/38, παρέλκει να εξεταστεί αν τα δικαστήρια του κράτους μέλους υποδοχής πρέπει να λάβουν υπόψη στοιχεία που προέκυψαν μετά την απόφαση αυτή προκειμένου να αναγνωρίσουν στον προσφεύγοντα της κύριας δίκης δικαίωμα διαμονής ως πρόσωπο που αναζητεί εργασία.

54 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

55 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 45 ΣΛΕΕ και το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ, έχουν την έννοια ότι ένα κράτος μέλος υποδοχής υποχρεούται να χορηγεί εύλογη προθεσμία σε πολίτη της Ένωσης, η οποία αρχίζει να τρέχει από τον χρόνο κατά τον οποίο ο πολίτης αυτός της Ένωσης

εγγράφηκε στην αρμόδια υπηρεσία ως πρόσωπο που αναζητεί εργασία, προκειμένου να του παρασχεθεί η δυνατότητα να λάβει γνώση των προσφερομένων θέσεων εργασίας που είναι κατάλληλες για αυτόν και να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες προκειμένου να προσληφθεί.

Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας αυτής, το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να απαιτεί από τον ενδιαφερόμενο να αποδείξει ότι αναζητεί εργασία. Μόνο μετά την παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας μπορεί το κράτος μέλος αυτό να απαιτεί από τον αναζητούντα εργασία να αποδείξει όχι μόνον ότι εξακολουθεί να αναζητεί εργασία, αλλά και ότι έχει πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί.

(υπογραφές)